

Koval V. *Candidate of Military Sciences, Major General of the Armed Forces of Ukraine Deputy Chief of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine*
<https://orcid.org/0000-0002-6209-6779>

Krymets L. *Doctor of Science in Philosophy, Senior Researcher, Chief Researcher of the Humanitarian Institute, National Defense University of Ukraine named after Ivan Chernyakhovskyi*
<https://orcid.org/0000-0001-7451-5208>

MORALE AND MORALITY IN THE ARMED FORCES OF UKRAINE: NATO APPROACHES AND THE NATIONAL DIRECTION OF IMPLEMENTATION

The Armed Forces of Ukraine are considered as a complex open non-linear dissipative system, the main mechanism of which is dialogic social interaction that ensures the dynamics of hard and soft aspects of development. According to this approach, combat on the battlefield includes not only the hard power confrontation, but also the soft power competition: different mental models, types of thinking, decision making, combat behavior and moral and ethical qualities of individual officers and soldiers who make decisions and follow orders of the leadership consciously. The authors propose to expand the optics and look at this competition as a confrontation of opposite morale approaches.

The modern Ukrainian army's approach based on the current NATO Standards where Morale is revealed as a fundamental integral quality of personnel, which underlies the ability and readiness of military and civil personnel to perform assigned tasks, to fight and to win. According to the authors' concept, Morale = (Morality = Integrity + Loyalty) + Perseverance. Morality is a basic common internal characteristic of members some community that includes common moral values, moral ideals, moral role models and provides some types of willing behavior. Morality is structured and dynamic term. The mechanism of Morality actualization is formed and developed in several stages. The core values of the Armed Forces of Ukraine are: Morale, Trust (Confidence), Resilience, Collective Might. Authors compare current Ukrainian army's approach and the russian federation experience where people life has never been a value and Morality forming model works for creation their own opposite moral ideal based on several sustainable narratives.

Keywords: *morale; morality; The Armed Forces of Ukraine; NATO; open system; Euro-Atlantic integration; military psychology; social philosophy.*

Introduction. NATO has had to rapidly adapt to operate more effectively in a period of strategic competition to deter and counter adversaries pursuing objectives below the threshold of armed conflict and be better prepared to fight and defeat adversaries if deterrence fails. NATO has responded to this changed strategic context by producing: a new NATO Military Strategy; the first Concept for the Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area in 50 years; and a new NATO Warfighting Capstone Concept for how the Alliance will operate and fight over the next 20 years [1]. The Armed Forces of Ukraine also keep strong intense to follow designed direction on the way of Euro-Atlantic integration.

The authors paid attention to the conceptual differences between attitude to military personnel in The NATO and Ukrainian armies and the russian army which based on different approaches to understanding the nature of morale as an integral quality of military personnel that impact to their ability to fight and to win.

The experience of the active phase of russian war against Ukraine 2022-2023 showed that the path to victory requires the combined efforts of all sections of the population, therefore it is very important to involve as wide a circle of people as possible in the defense of the state, to consolidate the entire Ukrainian society and the international community for effective support of the

Armed Forces of Ukraine and increasing the defense capability not only of our state, but also for the qualitative strengthening of the global security space [2].

That's why authors started to analyze the meaning of morale and morality as key's characteristics of common warriors' ability to fight and to win with the current NATO Standards which were changed in 2022 and included the new challenges.

The Ukrainian army in the article is considered as the Defense Forces, which at the time of its creation include the Armed Forces of Ukraine, as well as other military formations formed in accordance with the laws of Ukraine, law enforcement and intelligence agencies, special purpose agencies with law enforcement functions, which are assigned functions by the Constitution and laws of Ukraine from ensuring the defense of the state.

The Russian army is explicated as the complex of joint forces of Russian Federation, including regular Russian Army, Navy Air forces etc. as well as irregular armed formations and private military campaigns.

Purpose. To reveal the conceptual understanding of morale and morality in accordance with the updated NATO Standards and define some actual mechanisms of the potential influence on the consciousness and behavior of servicemen in the Armed Forces of Ukraine and the Russian army via the system of sustainable narratives.

Methods. Methodological principles of research are based on the current military ethics, fractal logic and critical social theory, formed on its basis of social philosophy, the defining the general principles of subject-subject interaction at the institutional level.

The methodological apparatus of the study includes the leading ideas of postmodernism, the principles of synergy as a basis for the analysis of complex, multidimensional open and nonlinear systems, one of which the modern Ukrainian army is.

Moreover, we use the interdisciplinary approach combined with the method of extrapolation that allowed us to focus considerable attention on generalization of experience and presentation of practical recommendations and clarify the essential aspects of social interaction.

Originality. According to the Allied Joint Publication-01 (AJP-01), Edition F, Version 1, dated December 2022, the competition, and especially armed conflict, is a human contest of wills. The *moral component* is about getting people and their commands to operate and sustain the will to operate in the way they have been ordered to. This is why the NATO's approach focuses on defeating the moral component, rather than the physical component, of fighting power. NATO's advantage in the moral component is derived from its professional military culture and the moral legitimacy gained through the conduct of its military forces [1]

Fighting power represents the ability of the armed forces to shape, contest and fight. There are three components of fighting power, none of which can claim precedence and each mutually supports and informs the others.

Fighting power comprises a:

- conceptual component (the ideas and thought process);
- moral component (the ability to get people to fight);
- physical component (generates the means to fight).

The Alliance's fighting power is enhanced by three force multipliers: interoperability; responsiveness; and effective orchestration of its fighting power. NATO's fighting power advantage is generated through multiple advantages across the components and force multipliers. Moreover, according to the NATO AJP-01, morale is both the will to fight and the confidence of success, which enables a force to fight and overcome uncertainty and friction. It is often more critical to operational success than physical qualities [1].

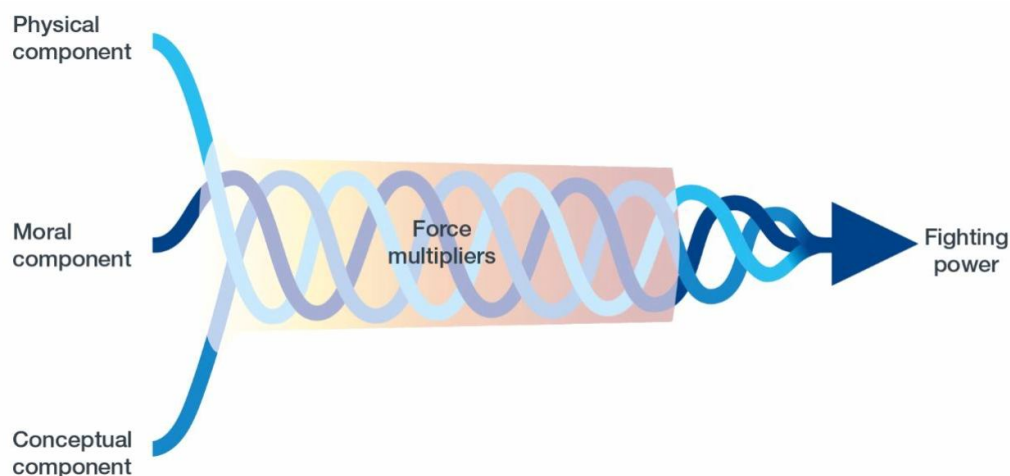

Figure 1. Fighting power as a result of synergy

As you see at the figure 1, **morale** is a product of the synergy of the three components of fighting power and in this Information Age it is increasingly susceptible to external influences, including public opinion and narratives. The will to fight is substantially reinforced and sustained by the belief that their nation supports them; therefore, the media and social media's contributions are important. Training under realistic conditions, including live fire exercises, boosts morale as it raises self-assurance, combat unit reliability and confidence in using equipment [1].

Continuing our analysis, we have to emphasize that in 2022 majority of leading countries changed their strategic Doctrine documents and morale as a key term was explicated lots of times and sometimes in different ways. For example, according to the current UK Defence Doctrine (JDP 0-01), (6th Edition), dated November 2022, the moral component concerns the ability to get people to fight [3].

Many theorists and all practitioners of war have pointed to the significance of the moral aspect in fighting. For Clausewitz it was so important, 'with uncertainty in one scale, courage and self-confidence must be thrown into the other to correct the balance.' The moral factor is difficult to define. It is often summed up in the term morale which Napoleon quantifies in his statement that: 'morale is to the material [physical] as three is to one.' Maintenance of morale is a principle of war and as such embraces both the moral and physical aspects of fighting power. High morale will stem from sound

training, confidence in equipment and good administration, as well as confidence in commanders, discipline, self-respect and a clear knowledge of what is going on and what is required. Yet the ability to get people to fight is not just a question of morale, it will also require consideration of the features detailed below. [3]. The UK Defence Doctrine emphasizes, the 2022 Ukraine conflict has demonstrated the trinity of the power of people, government and armed forces working together to generate significant national resilience and the will to fight.

Maintenance of morale provides the will to fight. **High morale is characterized by steadfastness, courage, confidence and sustained hope.** Morale manifests itself as staying power and resolve, as well as the will to prevail despite provocation and adversity. It is a product of: inspired political and military leadership; the legitimacy of operations; a shared sense of purpose and values; well-being; confidence in equipment; and training that forges fighting spirit, moral cohesion and calculated risk taking without fear of failure.

Morale is susceptible to external influences, including public opinion. The will to fight is substantially reinforced and sustained by the belief that the nation supports us; therefore, the media's contribution is important. Positive reporting reassures Service personnel that they enjoy national support and public recognition. Equally, adverse media reporting can erode morale [3].

It is important to understand, combat on the battlefield includes not only the hard power, but also the soft power confrontation: different mental models, types of behavior and moral and ethical qualities of soldiers who make decisions and follow orders. The authors propose to look at this confrontation as a confrontation of opposite morale approaches. So, we start to explain here our *Morality forming approach* which is not difficult and in general includes definition of morale and morality terms, the formula of morale understanding and an actual mechanism of realization.

Morale is a fundamental integral quality of personnel, which underlies the ability and readiness of military and civil personnel to perform assigned tasks, to fight and to win. *Morale = (Morality = Integrity + Loyalty) + Perseverance*.

According to the author's concept, *Morality* is a basic common internal characteristic of members some community that includes common moral values, moral ideals, moral role models and provides some types of willing behavior. Morality is structured and dynamic term. The mechanism of *Morality* actualization is formed and developed in several stages:

1. accumulation of a fundamental values system;
2. definition of a moral ideal;
3. accumulation, storage and broadcasting of "moral models" - the best examples of the actualization of moral behavior in real life;
4. formation of sustainable narratives based on values and moral standards;
5. application of moral narratives in the process of strategic planning;
6. the integration of narratives into culture, the system of education and upbringing both at the national level, and the promotion of these narratives at the international level;
7. quality assessment of the achievement goals;
8. narratives correction (if it necessary), or correction of strategic goals.

Then we offer to compare the morale axiological principles and the first four steps of *Morality forming approach* actualization

for the Armed Forces of Ukraine or Defense Forces of Ukraine and the armed forces of the russian federation or the russian army.

In general, the main topic of the philosophy and psychology of military and social management in the russian federation we can describe by the one phrase which meaning is absolutely understanding for every russian soldiers and doesn't matter how old are they, which are their ranks or how experienced are they : «*Platoon did not notice a loss of a soldier*».

Unfortunately, even every Ukrainian military: soldier, sergeant, officer or even general who was educated in Soviet Union military education system deeply understand the meaning of this phrase which became a strong narrative of soviet and then russian model of social and military management.

Such a narrative is quite a non-sense for example for every soldier of USA or UK Armies who keeps in his or her heart and fights for the core democratic values where every human life is important and every soldier feel him or herself as a valued and responsible member of a common goal achievement process.

The good news that the modern Ukrainian army is a quite different from the russian one. And the first opposite grounds in the different values and narratives. Then we have to emphasize the meaning of term *narrative*. According to the NATO Standards, Narrative is a spoken or written account of events and information arranged in a logical sequence to influence the behavior of a target audience (NATO Agreed) [1].

Let us explain how does it work and how exactly such an unbelievable cognitive constriction is gained and raised on the cultural field.

According to the author's researches, the core moral characteristics which form the moral ideal of a current and past serviceman of the armed forces of the russian federation are the next: **Bravery, Courage, Endurance, Diligence and Loyalty**. The same moral characteristics were emphasized even at the Officers Code of Honor for the Tsar's Army more than one century ago. So, what is changed for this century?

And answer is: almost everything: Russia does not an empire anymore, there is no Tsar there, they lost a lot of their power, reputation and impact, even the core values of russia were changed (the last ones were: For God, For Tsar and For Motherland) but not the moral characteristics of Russian soldiers.

Human life was never been a value nor at the Russian empire or the Soviet Union, neither at the russion federation. So, they still need a human mass of loyal, brave and endurance soldiers which *will ready to fight and to die* for.... *But really for what?* This question is a quite actual because of still there is no strong system of national values in the russion federation. The values which were declared at the current russia's Constitution don't work and nobody can change them without a permission of Putin's administration even if they could.

However, using our *Morality forming approach* we will try to explain how that moral ideal forms in the context of culture through the system of strong narratives.

Step 1. Accumulation of a fundamental values system (Russia still have a gap there);

Step 2. definition of a moral ideal:

A loyal, brave and endurance soldiers which will ready to fight and to die for....nothing.

Step 3. Accumulation and broadcasting of «real models of behavior» - the best (not for people but for moderators) examples of the actualization of moral behavior in real life.

This challenge achieves during the growing the «right people» in the context of culture. And these «right people» must form the base for rising right soldiers. According to this approach «right people» have to:

1. *To believe in the inevitability of fate.*

2. *To understand a person's worthlessness before the system.*

3. *To accept the inevitability of suffering and loss (life is pain).*

4. *To have a negative experience of taking initiative (initiative is punished).*

Step 4. Formation of sustainable narratives based on values and moral standards.

On this step for start the mechanism of achieving their moral ideal russia has to provide only three core narratives:

1. Relying on past victories and finding moral examples in the past for that they rewrite history as a history of victories and gains. ***Narrative 1: - We have something to be proud of, we could do it in the past, so we will be able to do it again.***

2. Calls for unity (it doesn't matter with whom; promoting the creation of any public associations from a choral unit to a philosophical community but under the control of the state and with mandatory further control of these associations through privileges for their leaders). ***Narrative 2: - We are not alone, there are many of us, together we are a force.***

3. The complex of personal inferiority is compensated by pride in the achievements of associations and the state. Personal suffering and displacement are transformed into acceptance of the state's need for victims (I feel bad, so everyone should feel bad). ***Narrative 3: - The state is us, the state needs us, no one but us can take care of it*** (trust in the leadership has been undermined at the previous level), ***servicing the state means sacrificing oneself and others.***

The authors hope that thanks to these easy examples the audience ought to understand the way russion federation used to provide during more then one century for forming new and new mass of almost mentally unchanged soldiers who are really ready to sacrifice themselves and kill others without any doubt. However, we show you only four steps actualization of *our Morality forming approach* and this is only second article in the row. We will be very thankful for any feedback for deeply understanding the actuality of our farther researches.

In contradiction to the russion *Morality forming approach* where there is still a gap on the first step of actualization because they still didn't have a strong and workable system of core values, The Armed Forces of Ukraine started to form their new Vision with the definition of the new system of core values.

More information about the modern perspective model of The Armed Forces of Ukraine's Vision you can find in our previous

article. According to the author's position, the Armed Forces of Ukraine are considered as a complex open non-linear dissipative system, the main implementation mechanism of which is dialogic social interaction, which actualizes and implements the joint mutually directed activity of individual, group and collective social subjects and ensures the dynamics of development. In that article, the main mechanism of updating the system of the Armed Forces was defined as a social interaction, in the form of dialogue [2].

We mentioned that the Armed Forces are the core of Ukraine, a reliable source of new leaders for the Ukrainian nation and a trustworthy participant in the New Global Security System. Servicemen and employees of the Armed Forces of Ukraine proved themselves as the best sons and daughters of the Ukrainian nation who in a struggle have achieved True Freedom and a worthy position for Ukraine in the history of the mankind. The character of each serviceman and servicewoman was forged in hardship and sacrifice. The battleground was the forge in which the core values of the Ukrainian Armed Forces arose [2, 4, 5].

The *core values* of the Armed Forces of Ukraine are:

1. **Morale** is the basis for the esprit de corps of the Ukrainian Armed Forces. Servicemen and employees of the Armed Forces act as exemplars of honor and dignity in their daily matters and on the battlefield, they do not participate in corrupt activities, they demonstrate good conduct at all levels, they are deeply committed to the cause of protecting our state, and they work to strength Ukraine's defense capabilities.

2. **Trust** or Confidence is the basis of the effective interaction between the Armed Forces, civil society and the international community. The trust is grounded in the morale of servicemen and employees of the Armed Forces of Ukraine, and it is this trust that provides the needed support for the Ukrainian Army at both the national and international levels. To the Armed Forces of Ukraine reputation is of great importance. Any activity of servicemen and employees that undermines trust to the Ukrainian army is an activity against Ukraine.

3. **Resilience** - the ability to effectively respond to challenges and threats and to restore military power in crisis situations, which is achieved thanks to the acquired capabilities, all the national and international support to the Armed Forces of Ukraine – support that is impossible without public trust in the Armed Forces.

4. **Collective Might**, or Vigor, is an emergent quality of the Armed Forces of Ukraine in the New Global Security System, in which Ukraine has forged its own role and place. The vigor of the Armed Forces is manifested at ensuring security and defense at the national, regional and international levels. It is the essence of ability to proactively transform reality as a result of the creation of an effective system of interactions; however, it depends on the morale, trust and resilience of each employee, soldier, officer and general of the Ukrainian Armed Forces – each at their own level of responsibility [2].

Continuing to explain the modern approach to build new Vision of Armed Forces of Ukraine we have to show how does morale as a core value of the Armed Forces improves during our steps of Morality forming approach.

Step 1. Accumulation of a fundamental values system.

Morale, Trust (Confidence), Resilience, Collective Might.

Step 2. definition of a moral ideal:

Our challenges:

- determination of the moral ideal at the legislative level (VISION of the Armed Forces of Ukraine, Military Statutes, Field Manuals);

- creation of a Code of Conduct for servicemen and employees in the Armed Forces of Ukraine similar to «The NATO Code of Conduct».

- development of methodological recommendations for its implementation in the Armed Forces and the Defense Forces.

Step 3. Accumulation and broadcasting of «real models of behavior» - the best examples of the actualization of moral behavior in real life.

Our challenges:

1. Accumulation and personalization of the best examples of moral behavior of Ukrainians.

2. Enrichment of the bank of national memory with modern heroes and heroines.

3. Dissemination of information about the personified moral feat of Ukrainians at the national and international level.

Step 4. Formation of sustainable narratives based on values and moral standards.

Our challenges:

1. Promotion (motivation and stimulation) Ukrainian science and education. The research and study of real Ukrainian history, development human-oriented education and science, strengthening the humanitarian component of state policy in the field of security and defense: focusing on strengthening the morality of each individual serviceman. ***Narrative 1: - We see our past clear and it was a row of successes and loses on the way of fighting for Freedom. We became better and stronger in this fight as a society and as a nation.***

2 Development of Ukrainian art and support of the Ukrainian church. Involvement of the Ministry of Culture and the Ministry of Foreign Affairs in the planned coverage of the achievements and exploits of the Ukrainian people, the Armed Forces of Ukraine, religious figures and individual Ukrainians and foreign citizens, our international partners on the way to confronting the faceless evil of racist aggression in Ukraine at the national and international levels (production of films, creation of architectural monuments, holding thematic art exhibitions, concerts of musical performers, accumulating a bank of literary, visual and musical works on heroic themes, supporting directors, reporters, religious figures, writers, artists and composers of Ukraine and the world). The return of the cultural and religious heritage of the Ukrainian nation and our people and the organization of international events to familiarize the world community with the spiritual wealth of Ukraine. ***Narrative 2: We have already a lot to be proud of and we look to the future. We want to share our future with the states which evaluate Freedom as high as we do.***

3. Development of Ukrainian economy and infrastructure. Encourage Ukrainians all over the world go back to Ukraine. Forming attractive social and economical environment for the national and foreign investments, develop national production and open new work places. Create the new people oriented modern visions of Ukrainian cities and country sides. Maintain the agricultural complex. Increase the export of goods and services. Development of the military-industrial complex. Capacity building in cooperation with partner countries. ***Narrative 3: - The state is us, the state needs us, but we are not alone. Our power is in the unity with our friends and partners. Serving the state means do the best at every level of responsibility.***

Conclusion. We have compared different approaches to military morality forming. One of them is the modern Ukrainian Army's approach which based on the current NATO Standards where Morale is revealed as a fundamental integral quality of personnel, which underlies the ability and readiness of military and civil personnel to perform assigned tasks, to fight and to win.

According to the author's concept, Morale = (Morality = Integrity + Loyalty) + Perseverance. Morality is a basic common internal characteristic of members some community that includes common moral values, moral ideals, moral role models and provides some types of willing behavior, is structured and dynamic term. The mechanism of Morality actualization is formed and develops in several stages:

1. accumulation of a fundamental values system;

2. definition of a moral ideal;

3. accumulation, storage and broadcasting of "moral models" - the best examples of the actualization of moral behavior in real life;

4. formation of sustainable narratives based on values and moral standards;

5. application of moral narratives in the process of strategic planning;

6. the integration of narratives into culture, the system of education and upbringing both at the national level, and the

promotion of these narratives at the international level;

7. quality assessment of the achievement goals;

8. narratives correction (if it necessary), or correction of strategic goals.

The core values of the Armed Forces of Ukraine are: *Morale, Trust (Confidence), Resilience, Collective Might*.

The opposite approach was from the Russian Federation where people's life has never been a value and Morality forming model works for creation their moral ideal: *A loyal, brave and endurance soldiers which will ready to fight and to die for....nothing*.

That approach unfortunately has a long terming history because Russia at the times it's being an empire more than one century ago and Russia as a core of the Soviet Union as well as current version of Russia as a Federation didn't change and doesn't change the same system of morality's narratives. Such a constancy ensures the sustainable development of Russian society in general. And that are bad news for us as their civilization opponents.

These narratives based on the thick ground of Russian culture where the nation's hero is Ivan Durak (Ivan the stupid) who has ever no plan to achieve goals and no capabilities but with the help of fate or just because of mistakes of others he totally has to win. All history of Russia is a line of totally aggression, blood, betrayal, enslavement and sacrifice. However, they still look at that line as at the line of bright victories and great achievements. Nothing changes.

It is difficult to understand the behavior of Russian soldiers on the battle field when hundreds and thousands of them just go to our

machine guns and mortars like zombies and don't stop even after wounding. But they do this. And today we have a unique possibility to look at this situation in a different way. They kill the hundreds of thousands of their own citizens (and thousands of Ukrainian people, unfortunately) because they want to grab not only our territory and resources, they dream to grab our history, our culture, our population and we understand that for Russia any people are just slaves or potential soldiers. We have to stop that machine for grinding people. We have to break down every morality narrative of Russian propaganda. We have to save our people and those who are ready for freedom from the mental slavery. And we have to do it on the all levels.

The Armed Forces of Ukraine just started to form new modern project of Vision that is based on universal values of *Morale, Trust, Resilience and Collective Might*. We don't focus on the national level here. We are open to interaction. We are ready to international integration because we understand the necessity of Forming *The New Global Security System as the United24 (U24)* - the initiative proposed by the President of Ukraine, on the basis of which a new global structure can grow in the future, which will be able to provide sufficient support within 24 hours for any country that has experienced a military attack, natural disaster or pandemic.

We are ready to share our vision and experience and build our common future with the EU, NATO and every country all over the world which respect Human Life and Dignity, Freedom and Democracy as we do. Help us God.

Список використаних джерел

1. Allied Joint Publication AJP-01, Edition F, Version 1, dated December 2022 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gov.uk/government/publications/ajp-01-d-allied-joint-doctrine>
2. Кринець Л. В. (2023). Збройні Сили України як відкрита система: аксіологічні засади та інтерсуб'єктивний механізм реалізації. Вісник Національного університету оборони України. 1(71), 99-106. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-23-71-1-99-106>
3. Joint Doctrine Publication 0-01 UK Defence Doctrine (JDP 0-01) (6th Edition), dated November 2022 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-defence-doctrine-jdp-0-01>
4. Кринець Л. В. (2018). Ціннісні аспекти формування ментальності військовослужбовців Збройних Сил України. Вісник Національного університету оборони України. 1(49), 155-160. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2018-49-1-155-160>
5. NATO Code of Conduct [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nato.int/structur/recruit/info-doc/code-of-conduct.pdf>.

References

1. Allied Joint Publication AJP-01, Edition F, Version 1, dated December 2022 [електронний ресурс]. <https://www.gov.uk/government/publications/ajp-01-d-allied-joint-doctrine>
2. Krymets L. V. (2023). Zbroyni Syly Ukrainy yak vidkryta systema: aksiolohichni zasady ta intersub'yektivnyy mekhanizm realizatsiyi. [The Armed Forces of Ukraine as an open system: axiological principles and an intersubjective implementation mechanism] Visnyk NUOU. 1(71), 96-106. (in Ukrainian) <https://doi.org/10.33099/2617-6858-23-71-1-99-106>
3. Joint Doctrine Publication 0-01 UK Defence Doctrine (JDP 0-01) (6th Edition), dated November 2022 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-defence-doctrine-jdp-0-01>
4. Krymets L. V. (2018). Tsinnisni aspekty formuvannya mentalnosti viyskovoslyzhhobotsiv Zbroynykh Syl Ukrainy NATO [Valuated aspects of military mentality forming in Armed Forces of Ukraine]. Visnyk NUOU. 1(49), 155-160. (in Ukrainian) <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2018-49-1-155-160>
5. NATO Code of Conduct [electronnyi resurs]. – Rezhim dostupu: <https://www.nato.int/structur/recruit/info-doc/code-of-conduct.pdf>.

Анотація

Коваль В. В. кандидат військових наук, генерал-майор, заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України

Кримець Л. В. доктор філософських наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник кафедри суспільних наук Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського

**МОРАЛЬ ТА МОРАЛЬНІСТЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ:
ПІДХОДИ НАТО ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ НАПРЯМ РЕАЛІЗАЦІЇ**

В статті Збройні Сили України розглядаються як складна відкрита нелінійна система, основним механізмом реалізації якої є соціальна взаємодія. Протиборство на полі бою автори розглядають не тільки як протистояння стратегії і тактики, різних систем управління військами, озброєння, військової техніки, але і протистояння ментальних моделей, різних типів мислення та морально-етичних якостей окремих військовослужбовців, що приймають рішення і свідомо виконують накази керівництва. Пропонується розширити оптику і поглянути на це протиборство як на протистояння протилежних підходів до формування моральності – фундаментальної інтегральної якості особового складу, що лежить в основі здатності і готовності військовослужбовців до виконання завдань за призначенням.

Автори звертають увагу на концептуальні відмінності у ставленні до військовослужбовців в НАТО, Збройних Силах України та російській армії, які ґрунтуються на різних підходах до розуміння базових цінностей і моральних ідеалів та пропонують власний підхід до аналізу моральності, що на засадничому рівні включає оновлене визначення моральності, експлікацію її формування та розвитку та опис окремих механізмів її реалізації через вплив на свідомість і поведінку військовослужбовців системи стійких наративів.

***Мета дослідження.** Розкрити концептуальні засади розвитку моральності відповідно до оновлених Стандартів НАТО та механізми формування моральності на прикладі потенційного впливу на свідомість і поведінку військовослужбовців системи стійких наративів.*

***Методи.** Методологія дослідження ґрунтуються на положеннях критичної соціальної теорії, психології, соціальної філософії, що визначають загальні принципи суб'єкт-суб'єктної взаємодії на інституційному рівні соціально-історичного та культурно-цивілізаційного розвитку України і її Збройних Сил.*

Автором було застосовано аксіологічний підхід, за допомогою якого було визначено фундаментальні цінності українського війська.

До методологічного апарату дослідження увійшли принципи синергетики як основи аналізу складних, багатомірних відкритих нелінійних систем, однією з яких є сучасне українське військо.

Міждисциплінарний підхід у поєднанні з методом екстраполяції результатів дозволив значну увагу зосередити на граничному розширенні існуючих підходів щодо розуміння системи Збройних Сил України, та з'ясуванні сутнісних аспектів соціальної взаємодії, що лежать в її основі.

***Наукова новизна.** Моральність, відповідно до аналізу оновлених у 2022 році Стандартів НАТО, розкривається як фундаментальна інтегральна якість особового складу, що лежить в основі здатності і готовності військовослужбовців та цивільного персоналу до виконання завдань*

Питання психології

за призначенням. Моральність (Morale) = ((Мораль (Morality) = Доброчесність (Integrity) + Принциповість (Loyalty)) + Наполегливість (Perseverance).

Відповідно до авторської концепції, в процесуальному плані суспільна Мораль, в контексті формування Моральності як цінності, формується і розвивається в декілька етапів:

1. акумуляція суспільством системи фундаментальних цінностей;
2. визначення морального ідеалу;
3. накопичення, зберігання та трансляція «моральних зразків» - кращих прикладів актуалізації моральної поведінки в реальному житті;
4. формування стійких наративів на основі цінностей та моральних зразків;
5. застосування моральних наративів в процесі стратегічного планування;
6. інтеграція наративів в культуру, систему освіти і виховання як на загальнонаціональному рівні, так і просування цих наративів на рівні міжнародному;
7. оцінка якості досягнення визначених цілей;
8. корегування наративів за умови необхідності корекції стратегічних цілей.

Моральний ідеал військовослужбовця збройних сил **російської федерації** містить цінності: хоробрість, мужність, витривалість, старанність, вірність,

Базові особистісні характеристики [формується у контексті культури]:

Віра у неминучість долі, розуміння нікчемності людини перед системою, прийняття неминучості страждань і втрат (життя - біль), негативний досвід прояву ініціативи (ініціатива карається)

Механізм досягнення морального ідеалу в рф:

1. Опора на минулі перемоги та моральні ідеали минулого (переписати історію як історію перемог та здобутків). **Наратив: - Нам є чим пишатися, могли у минулому, зможемо і повторити.**

2. Заклики до єдності (немає значення кого з ким; сприяння створенню будь-яких громадських об'єднань від хорового гуртка до філософського товариства але під контролем держави та подальший контроль цих об'єднань через привілеї для їхніх керівників). **Наратив: - Ми не самотні, нас таких багато, разом ми сила.**

3. Комплекс особистої неповноцінності компенсується гордістю за досягнення об'єднань та держави. Особисті страждання та поневір'я трансформуються в прийняття потреби держави в жертвах (мені погано, отже, і всім має бути погано). **Наратив: - Держава це ми, ми потрібні державі, крім нас нікому про неї подбати** (довіра до керівництва підірвана на попередньому рівні), **служити державі означає жертвувати собою та іншими.**

На відміну від російських підходів, згідно з підходами НАТО і Збройних Сил України, людина, її життя, гідність і свобода є найвищими цінностями. Перевага в моральній складовій походить від професійної військової культури та моральної легітимності, отриманої завдяки довірі до збройних сил. Ось чому під час протиборства на полі бою, НАТО зосереджується як на підсиленні фізичної, так і на підтримці моральної складової бойової сили.

Відповідно до позиції **Північноатлантичного Альянсу**, бойова сила означає здатність збройних сил злагоджено змагатися та вести боротьбу. Є три компоненти бойової сили, жоден з яких не може претендувати на перевагу, і кожен, відповідно до синергетичного підходу, взаємно підсилює інші.

Бойова сила складається з:

- концептуального компоненту (ідеї, наративи та процес їх усвідомлення);
- моральної складової (здатність спонукати людей до боротьби);
- фізична складова (генерує засоби боротьби).

У статті автори продемонстрували напрями розвитку і виклики на шляху карбування моральності як основної цінності **Збройних Сил України** в процесі актуалізації процесу їх розвитку.

Крок 1. Формування системи фундаментальних цінностей:

Фундаментальними цінностями Збройних Сил України є:

1. Моральність - основа бойового духу українського війська. **2. Довіра** - основа ефективної взаємодії війська, громадянського суспільства та міжнародної спільноти. **3. Стійкість** - здатність ефективно реагувати на виклики і загрози та відновлювати потужності у кризових ситуаціях, що досягається завдяки набутим спроможностям і національній та міжнародній довірі і підтримці Збройних Сил України. **4. Колективна Міць** є системною (емерджентною) якістю українського війська у Новій системі глобальної безпеки, в якій Україна здобула власну роль і місце.

Крок 2. визначення морального ідеалу:

Наші виклики:

Питання психології

- визначення морального ідеалу на законодавчому рівні (нова ВІЗІЯ Збройних Сил України, оновлені Військові статутути, доктринальні документи);
- створення Кодексу поведінки військовослужбовців та цивільного персоналу Збройних Сил України на зразок «NATO Code of Conduct».
- розроблення методичних рекомендацій щодо його впровадження у Збройних Силах України та Силах оборони.

Крок 3. Накопичення та трансляція «позитивних зразків і моделей поведінки» – найкращих прикладів актуалізації моральності в реальному житті.

Наші виклики:

1. Накопичення та персоніфікація кращих зразків моральної поведінки українців.
2. Збагачення банку національної пам'яті сучасними героями та героїнями.
3. Поширення інформації про персоніфікований моральний подвиг українців на національному та міжнародному рівнях.

Крок 4. Формування системи стійких наративів.

Наші виклики:

1. Популяризація (стимулювання розвитку) української науки та освіти. Дослідження та більш глибоке вивчення української історії, розвиток гуманітарної освіти та науки, посилення гуманітарної складової державної політики у сфері безпеки та оборони: акцент на зміцнення моральності кожного окремого військовослужбовця. **Наратив 1: Ми бачимо своє минуле без прикрас, і це був ряд успіхів і поразок на шляху боротьби за Волю. У цій боротьбі ми стали кращими і сильнішими - як суспільство і як нація.**

2. Розвиток українського мистецтва та підтримка української церкви. Залучення Міністерства культури та МЗС до планового висвітлення досягнень та подвигів українського народу, Збройних Сил України, релігійних діячів та окремих українців та іноземних громадян, наших міжнародних партнерів на шляху протистояння безликому злу рашистської агресії в Україні на національному та міжнародному рівнях (виробництво фільмів, створення архітектурних пам'ятників, проведення тематичних художніх виставок, концертів музичних виконавців, накопичення банку літературних, образотворчих та музичних творів на героїчну тематику, підтримка режисерів, репортерів, релігійних діячів, письменників, художників та композиторів України та світу). Повернення культурно-релігійної спадщини українського народу та організація міжнародних заходів з метою ознайомлення світової спільноти з духовним багатством України. **Наратив 2: Нам уже є чим пишатися, і ми впевнено дивимося в майбутнє. Ми прагнемо розділити наше майбутнє з державами, які так само високо цінують Свободу, як і ми.**

3. Розвиток української економіки та інфраструктури. Заохочення українців у всьому світі повертатися в Україну. Формування привабливого соціально-економічного середовища для національних та іноземних інвестицій, розвиток національного виробництва та відкриття нових робочих місць. Створення нових орієнтованих на людей сучасних візій українських міст і сіл. Підтримка агрокомплексу. Збільшення експорту товарів та послуг. Розвиток військово-промислового комплексу. Збільшення оборонного потенціалу у співпраці з країнами-партнерами. **Наратив 3: Держава - це ми, ми потрібні державі, але ми не самі. Наша сила в єдності з нашими друзями та партнерами. Служити державі означає робити все якнайкраще на кожному рівні відповідальності.**

Висновок. Збройні Сили України прогресивно розвиваються у напрямку євроатлантичної інтеграції. Сучасний образ майбутнього розвитку Збройних Сил України ґрунтується на універсальних цінностях моральності, довіри, стійкості та колективної міці. На окресленому шляху слід підкреслити, що ми не зосереджуємось виключно на національному рівні. Ми, українці, відкриті до взаємодії. Ми готові до міжнародної інтеграції, тому що розуміємо необхідність формування нової системи глобальної безпеки. Ми готові ділитися досвідом і вибудовувати наше спільне майбутнє не тільки з Європейським Союзом і Північноатлантичним альянсом, а і з кожною країною в світі, що як і ми, найбільш за все цінує Життя і Гідність людини, Свободу і Демократію.

Ключові слова: мораль; моральність; Збройні Сили України; НАТО; відкрита система; євроатлантична інтеграція; військова психологія; соціальна філософія.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Received/Поступила: 15.03.23.